

Versterken hospicezorg en VPTZ in de regio's Oost-Veluwe en Zutphen

Korte samenvatting resultaten 2024 en geplande acties voor 2025

Aanleiding

Tot 2040 neemt landelijk de jaarlijkse sterfte toe van 170.000 naar bijna 200.000 overlijdens per jaar. Circa 70% van deze overlijdens heeft in meer of mindere mate behoefte aan palliatieve zorg in het jaar voorafgaand aan hun overlijden. Toename van sterfte gezien in het licht van het oplopend tekort aan huisartsen en verpleegkundigen en minder beschikbare mantelzorg, zet thuis sterven onder druk. Uitbreiding van hospicezorgcapaciteit wordt daarom gezien als een van de oplossingen voor het bredere capaciteitsvraagstuk van de zorg in de toekomst. Het in 2024 uitgevoerde [onderzoek van Berenschot](#) naar de huidige en toekomstige hospicecapaciteit laat zien dat in de IZA-regio Apeldoorn/Zutphen een uitbreiding van 14 hospicebedden nodig is om aan de toekomstige vraag te kunnen voldoen. Een analyse van de afgelopen 5 jaar laat zien dat gemiddeld 41 patiënten uit werkgebied Hattem/Heerde/Wezep zijn opgenomen in hospices in twee andere IZA regio's. Dat is goed voor 3,3 bedden volgens de bezettingsgraad en ligduur vanuit het rapport Berenschot. Hierdoor komen wij op uitbreiding van 17 bedden (dit is gecheckt bij en beaamd door [VPTZ NL](#)).

Regionale situatie IZA regio Apeldoorn/Zutphen

- 30 hospicebedden verspreid over 5 hospices. Witte vlek in Hattem/Heerde/Wezep en in Lochem. Bezettingsgraad gemiddeld 74,8% met een gemiddelde ligduur van 25,5 dagen. Toch is er periodiek sprake van wachtlijsten. Onrust en dwaalgedrag is nu bijna overal een exclusiecriteria voor opname in een hospice.
- Geen vrijwillige terminale thuiszorgorganisatie (VPTZ) in Hattem/Heerde/Wezep en Mens en Welzijn Voorst is per 01-01-2025 gestopt met aanbod VPTZ
- Jaarlijks sterven meer dan 100 mensen in Gelre ziekenhuizen, locatie Apeldoorn terwijl ze op de wachtlijst staan voor uitplaatsing
- Initiatief in Hattem/Heerde/Wezep voor een nieuw te bouwen hospice

Acties 2024

De tweede helft van 2024 heeft met subsidie vanuit het Nationaal Programma Palliatieve Zorg II ([NPPZII](#)) een landelijk project versterken hospicezorg en VPTZ plaatsgevonden via de consortia palliatieve zorg. De netwerken regio Zutphen en Oost-Veluwe zijn onderdeel van [consortium PalZo](#). Onze drie regionale speerpunten waren:

1. Het maken van een folder om vrijwilligers palliatieve zorg te werven onder pensionado's;
2. Toekomstbestendige inrichting hospicezorg:
 - a. Terminale zorg voor mensen met onrust en/of dwaalgedrag;
 - b. Visievorming toekomstige capaciteit en inrichting met besturen hospices

- c. Onderzoek naar sterftcijfers (2023) in Gelre ziekenhuizen van mensen die op de wachtlijst staan voor uitplaatsing
 - d. [Behoeftedonderzoek naar een hospice in Hattem/Heerde/Wezep](#)
- 3. Een regionaal dashboard voor hospicezorg (Lorio, Start in 2025)

Geplande acties in 2025

- 1.
 - a. Opmaak van de folder in de nieuwe huisstijl van beide netwerken (alle toekomstige informatie en PR-uitingen worden opgemaakt in een nieuwe, uniforme lay-out voor beide netwerken. Dit om de samenwerking te verstevigen en de herkenbaarheid te vergroten.
 - b. Folder uitzetten via organisaties in onze regio
- 2.
 - a. Voor speciale doelgroepen wordt op casusniveau gekeken wat er nodig is om een hulpvraag met onrust en/of dwaalgedrag op te kunnen pakken. Deze worden ingebracht in het [transmuraal MDO palliatieve zorg](#), waar ook de specifieke deskundige deelneemt. Dit wordt gedocumenteerd op casusniveau en besproken met de werkgroep en in twee casuïstiekbesprekingen apart voor vrijwilligers en coördinatoren/bestuur hospices en VPTZ. Geleerde lessen worden aangewend voor toekomstig beleid.
 - b. De urgentie om hospicezorg toekomstbestendig in te richten wordt nog onvoldoende gevoeld en wordt met betrokken bestuurders van de vijf hospices nader besproken. Capaciteit hospicezorg is onderdeel IZA-transformatie palliatieve zorg en wordt ook met besturen netwerken en thematafels ouderen besproken. Wij willen gaan sturen op een schaalgrootte van minimaal 8-10 bedden vanwege toekomstbestendigheid. Het advies voor een [nieuw hospice van 10 bedden in Wapenveld](#) (er is ruimte voor 6 bedden in dit gebied) is overgenomen door de initiatiefnemers. Overwegingen voor de overige vier bedden zijn of hospice Epe wil meedoen of dat 4 respijtzorgbedden of logeerszorg wordt gefaciliteerd.
 - c. Uit het [retrospectief onderzoek in Gelre](#) (N=83) blijkt dat de meest voorkomende redenen voor het niet overlijden op de voorkeurslocatie zijn: acute verslechtering van de gezondheidssituatie (31%), wachtlijsten bij hospices (25%) en wachttijd voor overplaatsing (22%). Opvallend bij de exclusie patiënten (N=72) is dat er geen terminale markering had plaatsgevonden en overplaatsing was gericht op een revalidatiecentrum, verpleeghuis of verzorgingshuis.

*Marleen de Lange en Berdine Koekoek, namens de werkgroep versterken hospicezorg en VPTZ
09-01-2025*